

Saarde Sõnumid

Nr 5 (75) Reede, 7. september 2007

Hind 5 kr

Suvi – puhkuste ja toimetamiste aeg

Soe aeg, kus paljud naudivad puhkusi, on vallas remontide, ehitamiste ja täiustamiste periood. Lisaks juulikuu ajalehes loetletud objektidele on tänaseks päevaks valmis saanud lõplikult nii Tihemetsa saun kui Tihemetsa päevakeskuse trepikoda. Kahjuks kujunes sauna lõpptähtaeg loodetust hilisemaks, aga usutavasti on lõpuks saavutatud tulem ootamist õigustanud? Tänase seisuga on lõpetatud ka Kilingi-Nõmme laululava tantsuplatsi ehitus. Kogu konstruktsioon alates taladest ja lõpetades laudisega, on asendatud uue vaakumimmutatud puitmaterjaliga. Lisaks puidule sai täiendavalt paigaldatud ka taladealused tugipostide read iga endise rea vahele. Loodame, et meie arvukad esinejad ja tantsusammude seadjad jäävad tehtuga rahule.

Igasuvine teedeparandus sai sel aastal õige hoo sisse alles juuli teisel poolel. Kõrge veetase Kamali karjääris ei võimaldanud kruusapurustamise tehnikal sinna lihtsalt varem sisse toimetama sõita. Kokku purustati ligi 5 000 m³ kruusa, mis käesolevaks hetkeks on ka kõik valla teedele laiali veetud. Pikematest parendatud lõikudest tasub nimetada Sillaotsa-Kurvitsa teed, Kikka-Kurvitsa teed ja Marina ringteed, mis nüüdseks on saanud uue katte täies ulatuses. Lühemad lõigud, nagu Suitsuküla tee, Meose tee, Punapargi tee, osaliselt Riitsaare tee, Kera tee, Vana ja Uus tänav, Sambla tn, Ringpuiestee ja Riitsaare kooliringi ringtee said katet vaid osaliselt. Sel aastal kasutasid valla elanikud ka võimalust osta oma erateedele kattepinna. Elanikele müüdüd kruu-

sa kogumaht ületab tublisti 500 m³. Siit saab järeldada vaid ühte: päris paljud erateed said samuti oluliselt paremini sõidetavaks kui nad seni olid. Uusi asfaltkatteid sel aastal ei ehitatud. Küll aga pindasime kaks suuremat ja tihedamalt kasutatavat tänavat: Kantsi ja Kiriku tänav, mille liikluskoormus seoses Kilingi-Nõmme – Tali – Laiksaare tee mustkatte valmimisega oluliselt suurenes. Tihemetsas ehitasime kaupluse ette tee laiendi, võimaldamaks poe ees seisvatele autodele turvalist parkimist. Pinnakatte said nii sealne mõisaesine peatänav kui ka tee laiendusosa. Pisike lõik Aia ja Pärnu tänav vahelist Põllu tänavat oli sellises olukorras, et pindamata jätmise nõudnuks tuleval aastal juba täiesti uut asfaltkatet, auke oli lihtsalt juba asfaldist

enam. Kindlasti tunneb nii mõnigi lehelugeja siinjuures, et näed just tema teelõik oleks vajanud hädasti uut katet, aga ei tehtud. Selleks aastaks on mahud ja ka rahad kahjuks otsas, aga tuleval aastal veame ju jälle. Kui keegi tunneb, et just see või teine teelõik vajaks kindlasti edaspidi esmajärjekorras remondiplaani võtmist, siis andke aga teada. Võimalust mööda oleme ikka püüdnud arvestada teede remondil ka elanike soovidega ja selleks ju tegelikult vallavalitsus ongi, kuhu oma muredega pöörduda.

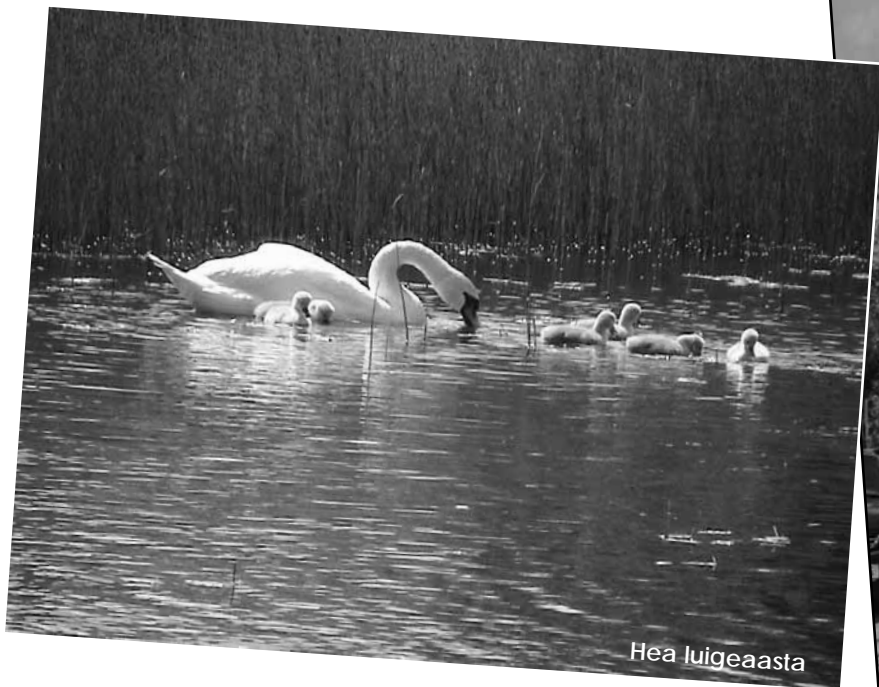
Lisaks teedele pole üldse väikese tähtsusega ka teede alt läbivoolavate kraavide truubid. 2007. aastal remonditi truubisillad Riitsaare teel, Välinõmme teel, Puujala teel. Suur varing Mängli-Puiestee binokkeltruubi juures on sa-

muti likvideeritud. Kilingi-Nõmme linnas said uuendatud Öhtu ja Piiri tänav truubid.

Kõiki eelpool nimetatud töid ja arvukaid ehitustöid saab teha vaid meie paari napi suvekuu jooksul. Hetkel on lõppjärgus Kilingi-Nõmme prügila katmise konkurs. Selle tulemused pole küll veel lõplikult selged, aga kindel, et kevadel vaatab senise prügila asukohast vastu hoopis ilusam kuppelmaastikulaadne lamedate mäenõlvadega heakorrastatud territoorium. Edasine jäägu nüüd juba lugeja otsustada – on ametnikkond rannas päikest võtnud või elanike tarvis toimetanud. Kõigile lugejatele vallavalitsuse nimel toredat sügispäikesed kartulivõtuilma-

deks soovides:
ANDRES KUKK
Saarde abivallavanem

Järved puhtaks!

Hea luigeaasta

Teeme ära!

Järv puhtaks!

Moodne vikat

Fotod: ANTS LAIGNA

Saarde Vallavolikogus

Volikogu istung toimus 21.08.07.

1. Saarde valla turismi arengukava teine lugemine.

Ettekandja nõunik Indrek Talts.

Ettepanekuid ja täiendusi tegid Agu Leivits, Väino Lill, Karl Ruukel, Peep Kaljuste, Erli Aasamets, Kalle Song, Avo Tursk.

O t s u s t a t i: 14 poolthäälega (vastu ega erapooletuid ei olnud):

1.1. Lugeda turismi arengukava teine lugemine lõpetatuks.

1.2. Parandus- ja täiendusetepanekud teha kirjalikult 5. septembriks 2007. a.

1.3. Suunata turismi arengukava kolmandale lugemisele.

2. Saarde valla üldplaneeringu vastuvõtmine, avaliku väljapaneku ja arutelu korraldamine.

Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu tutvustas kooskõlastusi ja nendes tehtud ettepanekuid.

Sõna võtsid Erli Aasamets, Aivar Õun, Agu Leivits, Karl Ruukel.

O t s u s t a t i: 14 poolthäälega (vastu ega erapooletuid ei olnud):

võtta vastu vallavolikogu otsus nr. 43 "Saarde valla üldplaneeringu vastuvõtmine, avaliku väljapaneku ja arutelu korraldamine." (lisatud).

3. Muudatuste tegemine Saarde Vallavolikogu 30.11.2005. a. määrusesse nr. 4 "Sotsiaaltoetuste maksimise kord Saarde vallas".

Ettekandja volikogu esimees Väino Lill.

Sõna võtsid ja küsimusi esitasid Aivar Õun, Kalle Song, Aarne Link, Erli Aasamets.

O t s u s t a t i: 13 poolthäälega (1 erapooletu, vastu ei ol-

nud) võtta vastu vallavolikogu määrus nr. 11 "Muudatuste tegemine Saarde Vallavolikogu 30.11.2005. a. määrusesse nr. 4 "Sotsiaaltoetuste maksimise kord Saarde vallas" (lisatud).

4. Humalaste jõe detailplaneeringu algatamine.

Ettekandja nõunik Indrek Talts, vallavanem Kalle Song.

Detailplaneeringu eesmärk on Humalaste jõe piirkonna arendamine avaliku üldkasutatava puhkeala arendamise eesmärgil.

Sõna võtsid Agu Leivits, Erli Aasamets, Aivar Õun, Karl Ruukel, Kalle Song, Väino Lill.

O t s u s t a t i: 14 poolthäälega (vastu ega erapooletuid ei olnud)

võtta vastu vallavolikogu otsus nr. 39 "Humalaste jõe detailplaneeringu algatamine Saarde vallas" (lisatud).

5. Nõusoleku andmine Õie maaüksuse jagamiseks.

Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu.

O t s u s t a t i: 12 poolthäälega (2 ei hääleta, vastu ega erapooletuid ei olnud)

võtta vastu vallavolikogu otsus nr. 40 "Nõusoleku andmine Õie maaüksuse jagamiseks ja nimele määramine katastriüksustele".

6. Nõusoleku andmine Kivilöövi maaüksuse jagamiseks.

Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu.

O t s u s t a t i: 14 poolthäälega (vastu ega erapooletuid ei olnud)

võtta vastu vallavolikogu otsus nr. 41 "Nõusoleku andmi-

ne Kivilöövi maaüksuse jagamiseks".

7. Nõusoleku andmine Nurme katastriüksuse jagamiseks.

Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu.

O t s u s t a t i: 14 poolthäälega (erapooletuid ega vastu ei olnud)

võtta vastu vallavolikogu otsus nr. 42 "Nõusoleku andmine Nurme katastriüksuse jagamiseks".

8. Informatsioon.

Informatsiooni andsid:

Keskkonnaspetsialist Eesi Kolla prügimajanduse kohta: Saarde vallas on prügiveolepingutega hõlmatud 74,4% majapidamistest (vabariigi keskmine 60%). On tehtud mitu korda AS Cleanawayle ettepanek prügiveo optimeerimiseks, et ühest piirkonnast viidaks prügi ühel päeval. Toimub järkjärguline üleminek prügi sorteerimisele. Ettepanek avalikustada metsade reostajad, kes veavad oma olmeprügi metsa alla.

Abivallavanem Andres Kukk: vallateedele kruusa veost, tänavate pindamisest ja tänavavalgustuse olukorrast. Kruusateede prioriteedid on õpilasringide teed ja enimsõidetavad teed.

Vallavanem Kalle Song: remonttöödest – tehtud on Viisireiu silla remont, plaanis Kivilööviga remont. Remonditud on klubi fassaad, Kilingi-Nõmme Lasteaed "Kröll", Kilingi-Nõmme Gümnaasium, ka algklasside maja.

Augusti lõpul kuulutatakse välja riigihange spordihoonetehitamiseks, hakatakse tege- ma Vabadussamba kiviosa.

SS

Saarde vallavolikogu otsus nr. 39

21.08.07.a.

Humalaste jõe detailplaneeringu algatamine Saarde vallas.

Võttes aluseks "Planeerimis- seadus" (RTI 2002,99,579; 2007,24,128) § 9, § 10 lg 5; "Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus" (RTI 2005,15,87; 2007,25,131) § 35 lg. 5 ja Saarde Vallavolikogu 31.05.2006. a. määrus nr. 21 "Saarde valla ehitusmääruse kehtestamine" § 3 lg.1 p. 4

Saarde Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Algatada Humalaste jõe detailplaneering.

2. Detailplaneeringu eesmärk on Humalaste jõe piirkonna arendamine avaliku üldkasutatava puhkeala arendamise eesmärgil.

3. Algatada keskkonnamõju strateegiline hindamine.

4. Detailplaneeringu koostamine korraldada Saarde Vallavalitsusel.

5. Detailplaneeringu algatamise kohta avaldada teade ajalehes "Pärnu Postimees".

6. Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Saarde Vallavolikogule või esitada kaebuse Pärnu Halduskohtule "Halduskohtumenetluse seadustikus" sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

7. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

VÄINO LILL

Vallavolikogu esimees

Saarde vallavolikogu otsus nr. 43

21.08.07.a.

Saarde valla üldplaneeringu vastuvõtmine, avaliku väljapaneku ja arutelu korraldamine.

Võttes aluseks "Planeerimis- seadus" (RT I 2002,99,579; 2007,24,128) § 18 lg. 1; "Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus" (RTI 1993,37,558; 2007,44,316) § 22 lg. 1 p. 32; Saarde Vallavolikogu 31.05.2006. a. määruse nr. 21 "Saarde Valla ehitusmääruse kehtestamine" § 3 lg. 1 p. 3; § 13 lg. 5 ning tutvunud üldplaneeringule antud kooskõlastustega ja Saarde Vallavalitsuse seisukohaga

Saarde Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Võtta vastu Saarde valla üldplaneering.

2. Saarde Vallavalitsusel korraldada vastavalt seadusele avalik väljapanek Saarde Val-

lavalitsuses (Kilingi-Nõmme, Nõmme tn. 22), Kilingi-Nõmme Päevakeskuses (Pärnu tn. 62) ja Tali Teeninduspunktis (Saarde vald, Tali küla) ning üldplaneeringut tutvustav avalik arutelu.

3. Saarde Vallavalitsusel tagada üldplaneeringuga seotud materjalide kättesaadavus koduleheküljel (www.saarde.ee).

4. Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Saarde Vallavolikogule või esitada kaebuse Tallinna Halduskohtu Pärnu Kohtumajale "Halduskohtumenetluse seadustikus" sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

VÄINO LILL

Vallavolikogu esimees

Ausammas kerkib!

Saarde vallavolikogu määrus nr. 11

21.08.07.a.

Muudatuste tegemine Saarde Vallavolikogu 30.11.2005. a. määrusesse nr. 4

"Sotsiaaltoetuste maksimise kord Saarde vallas"

Võttes aluseks "Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus" (RTI 1993,37,558; 2007,44,316) § 22 lg 1 p. 5; lg. 2 ja "Sotsiaalhoolekande seadus" (RTI 1995, 21,323; 2007,45,320) § 23 lg. 1

Saarde Vallavolikogu

m ä ä r a b:

§ 1 Muuta p. 5. 2:

"Saarde Vallavalitsus kompenseerib osaliselt oma piirkonnas asuvate üldhariduslike koolide kümnendate kuni kaheteistkümnendate klasside õpilaste koolilõuna maksumuse kuue krooni ulatuses kohalikest eelarvest, samadel tingimustel võib ka-

sutada põhikoolidele eraldatud riikliku koolilõunatoetuse vahendeid juhul, kui valla haldusterritooriumil asuvates koolides põhiharidust omandavate õpilaste koolilõuna kulud on kaetud. Avalduse ja kooli poolt esitatud arve alusel võidakse kompenseerida teiste omavalitsuste haldusterritooriumidel asuvates koolides üldkeskharidust omandavate õpilaste koolilõuna kulusid kuue krooni ulatuses.

§ 2 Lisada p. 5.9 "Arvestusliku toidupäeva maksumuse kehtestab Saarde Vallavalitsus" § 3 Määrus jõustub 01. septembril 2007. a.

VÄINO LILL

Vallavolikogu esimees

Järved

Suvi meelatab veekogude äärde suvitajaid ja suplejaid, õnge- ja muidumehi. Kui rahvarohke Pärnu rand ei meelita, võib mõnusalt aega viita ka väikese järvesilma ääres. Kui palju meil on järvi ja kus need asuvad, sellest alljärgnev ülevaade.

Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskus koostas 2006. a. Eesti järvede nimestiku, kus on loetletud looduslikud ja tehiskärved. Varasemad analoogsed nimestikud ja kaardimaterjalid korregeeriti ja kaasajastati seoses Eesti territooriumi uue põhikaardistusega. Maa-ameti poolt toodetud Eesti Põhikaart mõõtkavas 1:10 000 (ka digitaalne) on riikliku topograafilise informatsiooni ametlikuks aluseks ja kõik veekogud, mis kaardil märgitud, on ka nimestikku võetud - kõik üle 1 ha pindalaga järved, kuid ka väiksemaid järvi (maastumise tagajärjel tekkinud rannajärved, paisjärved, karjääritiigid, kalatiigid, suuremad rabalaukad jmt.). Nimestikus ei käsitleta kevadiste suurvetega tekkinud ajutisi veekogusid, tuletõrje veehoidlaid, linaleoauke, õuetiike ja arvukaid väikesi rabalaukaid. Looduslike ning inimtegevusest tingitud protsesside tagajärjel on järvede arv muutuv. Pidevalt lisandub tehiskärved veekogusid, nii paisjärvi kui endistele karjääridele tekkinud järvi. Mõni ettevõtlik mees rajab terve järvestiku, vääristades nii oma tulutult seisva liigniiske maaomandi ja kaunistades maastikku. Järved kaovad kaardilt, kui nad veetaseme alandamise tõttu soostuvad ja kinni kasvavad.

Eesti järvede nimestikus on 2804 järve, neist looduslikke 1559. Vähemalt 1 ha pindalaga järvi on 2306, neist looduslikke 1304. Üle 100 ha veepeegli järvi on 54, kuid enamuse järvi on väga väikesed (60 % järvedest on alla 3 ha pindalaga). Kõige levinumad järvenimed on Mustjärv ja Suurjärv, mõ-

lemat esineb 31 korral. Järgnevad Lina-, Kogre-, Valge- ja Väikejärv. Eesti suurimad järved on muidugi Peipsi koos Lämmijärve ja Pihkva järvega (350888 ha), Võrtsjärv (26901 ha), Narva veehoidla (10227 ha) ning Ülemiste järv (941 ha). Saarterohkemad on Narva veehoidla (53 saart), Peipsi (44) ja Endla järv (34).

Saarde valla järvedest ja rabalaukastest on nimekirja võetud 30 (vt. lisatud tabel). See pole kaugeltki täiuslik, mitmed meile tuttavad veekogud pole sinna sattunud – puuduvad näiteks Lavi (Surnuaia), Kurgoja, Ora(veski) ja Kilingi-Nõmme Saunajärv. Kindlasti meenub teile veel mõni seisuveekogu, mis vääriks nimetamist. Kuid oma silm on kuningas ja sattudes veekogu äärde, mida pole nimestikus, võib varbad julgelt vette kasta - see pole silmape-

teid. Avalikult kasutatavateks veekogudeks ei saa tunnistada 1) ühe kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu, 2) mitme kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu pindalaga vähem kui 5 ha, 3) vooluveekogu valgalaga vähem kui 25 km² ning sellel asuvat paisjärve. Nendest nõuetest lähtuvalt peab paljud väikesemad eramaal asuvad veekogud avalikust kasutusest välja arvama. Vastav uus eelnõu on juba menetluses, kuid praegu kehtib veel 18.07.1996 vastu võetud määrus nr 191, mille järgi avalikult kasutatavate järvede seas on Saarde vallast Oraveski järv, paisjärvedest Tihemetsa, Sillaotsa, Kamali, Tõlla, Nõmme, Veelikse, Rae ja Asuja. Uue eelnõu järgi on avalikeks järvedeks jäetud Valgeraba järv, Rahumeri, Järveotsa järv, Tõrga ja Rongu raba laugas. Paisjärvedest on nimekirjas Arumetsa, Sillaotsa, Kamali, Tõlla, Saarde, Veelikse, Rae ja Laiksaare. Avalikuks kasutamiseks määratud veekogu ääres on 4 m laiune kallasrada, kus tohib liikuda, nii et ei kahjusta kaldaomaniku vara.

Veekogude avalik kasutamine on sätestatud Veeseaduses ning avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kinnitab vabariigi valitsus. Veekogu avalik kasutamine on veevõtt, suplemine, veesport, veel ja jää liikumine ja kalapüük seaduses sätestatud ulatuses. Veekogu avaliku kasutamise eesmärk on rikkuda võõral maastikul viibimist reguleerivaid seadusesät-

Punapargi järve korrastatud kallas

Saarde valla järved

Jrk. nr	Nimi (muud nimed)	Asukoht	Pindala ha	Märkused, seotus vooluveekoguga
1	Nõmme paisjärv	Saarde küla	1,2	Humalaste jõe läbivool, Kiriku j tammitagune osa
2	Tihemetsa paisjärv	Tihemetsa al	0,7	Alva jõgi
3	Punapargi paisjärv	Tihemetsa al	1,1	Alva jõgi
4	Sillaotsa järv (Sillaotsa paisjärv)	Saarde küla	4,9	Humalaste jõgi
5	Kamali järv (Kamali paisjärv)	Kamali küla	13,9	Tõlla oja läbivool
6	Tõlla järv (Tõlla paisjärv)	Tõlla küla	4,9	Tõlla oja läbivool
7	nimetu	Kamali küla	1,8	Tiigi maaüksusel
8	Veelikse järv (Veelikse paisjärv)	Veelikse küla	2,5	Veelikse oja läbivool
9	Rae järv (Rae paisjärv)	Laiksaare küla, Marina küla	9,8	Ura jõe läbivool
10	Laiksaare järv (Asuja paisjärv, Kaalu paisjärv)	Laiksaare küla	1,1	Rannametsa jõe läbivool
11	Kivilöövi paisjärv (Lamboja veehoidla, Löövi (Leevi) paisjärv)	Veelikse küla	2,8	Lamboja läbivool
12	Valgeraba järv	Oissaare küla	1,7	
13	Saarde paisjärv (Kirikujärv, Nõmme paisjärv, Kilingi-Nõmme paisjärv)	Saarde küla	6,1	Humalaste jõe läbivool
14	Kõveri turbakarjäär	Tali küla	0,6	Ura jõgi
15	nimetu	Tali küla	1,1	Tuuliku tee ääres
16	Tõrga raba laugas	Lanksaare küla	1,2	
17	Rahumeri (Rahujärv)	Kärsu küla, Välgaküla küla	1,5	
18	Tõrga raba laugas	Lanksaare küla	1,1	
19	Tõrga raba laugas	Lanksaare küla	1,6	
20	nimetu	Sigaste küla	4,6	Tagumine karjäär
21	Massi kruusakarjäär	Sigaste küla	2,5	
22	Mägipõllu paisjärv	Lodja küla	0,6	Sigaste oja läbivool, Lodja jahimaja järv
23	Saarde paisjärv (Puujala paisjärv)	Lodja küla	0,6	Humalaste jõe läbivool, Veskimatsi mü piiril
24	Rongu raba laugas	Veelikse küla	1,6	
25	Järveotsa järv (Jäärja Järveotsa järv)	Jäärja küla	3,2	Jäärja peakraavi läbivool
26	Mõksi raba laugas	Leipste küla	1,6	
27	Mõksi raba laugas	Leipste küla	1,3	
28	Rongu raba laugas	Veelikse küla	1,0	Lamboja väljavool
29	Rongu raba laugas	Veelikse küla	1,3	
30	Rongu raba laugas	Veelikse küla	1,9	

EESI KOLLA

Korrastatud Sillaotsa järv

Ilmast ja põllust

Rukkimaarjapäevaks (15. VIII) pidi Saardes talviljapõld olema haritud, pärtlipäeva (24. VIII) paiku visati seeme mulda, ussimaarjapäevaks (8. IX) oli rukkikülv lõpetatud ja suvivilli koristatud.

Järge ootas kartulivõtt ja muud sügisesed toimetused. Tähtpäevadega pidi arvestama juba ettevaatuse mõttes, sest – kuidas kunagi – mõnel aastal peksis raju peale pärtlipäeva küpse vilja mudasse või rikkus varane külm noore rukkiorase. Pärtlipäev märkis sügise algust ja pisut ka saabuva sügise nägu. Kui sel ajal möllasid äikesetormid (nagu tänavugi) – tulevat pikaldane ja mäda sügise. Pärtlipäeva paiku kogunevad pääsukesed äralennule – tormiilmad va-

ritsevad neid praegu kogu Euroopas – seega pöidlad pihku! Oma rõdu- ja katusealustele naabritele. Pidage vastu ja tulge ikka koju tagasi!

Mõni seik minu “naabrite” suve-elust. Nõudmine pesapaikadele oli suur. Lasin vaid ühe täis ehitada, teiste alusmüürid pidin järjest maha pühkima. Siiski kavaldas üks kamp mind üle, ühel hommikul oli valmispesa külge kleebitud uue ehituse vundament. Mis parata – tuli lasta neil töö lõpetada. Ehitamine oli nagu üks pidev kisklemine paljude abiliste vahel. Korduvalt olin sunnitud pekslevaid linde harjaga laiali ajama. Kõrvalpesas oli emalind juba haudumas. Lõpuks sai pesa siiski valmis ja tükk aega rahu majas. Ja, oh üllatust! Kui mõlemast pe-

sast uudistavad nokad välja paistsid, siis kaklevate lindude järglased peksid üksteist esimesest päevast alates. Kõrvalpesa noored olid väljalennuni rahumeelsed ega isegi nüginud üksteist kordagi. Tähelepanu vääris asjaolu, et toidukandjad vanalinnud pöörasid midagi noka vahele pistmata kaklejate pesa juurest tagasi. Rahumeelseid toideti pidevalt. Nagu inimühiskonnaski, olgu siis isiksuste või rahvuste tasandil – hoitakse ikka vastastikku kiusuõhutajatest eemale. Tõelist ajalugu pole olemas ega tulemas. Ajalugu on aja kulg läbi iga inimese mälestuste. Üht ja sama sündmust tõlgendab igaüks isiklike läbielamiste valguses. Pole “valesid” ega “õigeid” inimesi. Tõde saab olla vaid kokkuleppeline

ja see nõuab suuremeelsust, üksteise mõistmist ja kompromisside valmidust. Ajalugu ei saa kokku kirjutada kõrvaltvaatajad teistest põlvkondadest. Kultuuritausta ei saa ühest ajastust teisele üle kanda. Sellest peamised erimeelsused tekivadki.

Tänavune aasta on ilmastiku poolest olnud eriskummaline. Veel kummalisem, et hoolimata ilma vingerpussidest on põllusaagid päris rahuldavad. Taimekasvu aega iseloomustas suur õhutemperatuuri kõikumine ühest äärmusest teise. Vahemeremaade kuum õhk avastas tee põhjalaiustele ja kasutas seda kõige ebasobival ajal ja viisil. Märtsikuu soojus sarnanes aprilli omaga, aprill oli see-est jahe nagu märtsi lõpus – üks külmape-

riood järgnes teisele. Aprilli lõpp ja mai algus olid täiesti talvised, mai lõpupoole tulid kuumarekordid. Lisaks palavusele mürtsus äike. Kuum õhk vedas kaasa sadu ja tuhandeid kartulimardikaid. Juuniku karistas vähemalt Edela-Eestit kuivaga. Juuli algus oli päris põua nägu, teises pooles sadas koos ülepäevaäikesega siiski kuunormi täis. August lasi algul põllutöid teha, teise poole nii marulise äikesega suve lõppu küll ei mäleta. Äkiline pööre külmala oli samuti ootamatu. Ilmselt lähevad jälle omavahel vahetusesse september külmaga ja oktoober veidi normist mahe-dama ilma poolest. Sellegipoolest: lõpp hea, kõik hea!

SVEA RANDMAA

Veel Palkonyast

Eelmisesse lehte ei mahtunud kogu materjal ära, lisame lõigu Palkonya koduleheküljelt ning mõned Eesi Kolla tehtud pildid.

Palkonya – Euroopa Kultuuriküla 2007

Palkonya küla asub Ungari lõunapiiril, elanikke on 350, maju 110 ja veinikeldreid 53. Paikneb Villány veinipiirkonnas, kuulsal Villány-Siklósi veiniteel. Peale II maailmasõda, kui eraettevõtlus oli välistatud, jäid unarusse ja rohtusid vanad viinamarjaisandused – viinamäed. Rahvas läks tööle linnadesse. Alates 1989. a on olukord muutunud, rahvas tuleb jälle maale tagasi ja leiab tööd siinsetel viinamägedel. Vanad veinikeldrid on taastatud ja võetud muinsuskaitse alla.

Palkonya peatänav valgete majade ja kirikuga.

Viinamäel käib hoolas töö

Veinikeldrid asuvad kobaras koos küla ühes otsas.

Külavanem koos prouaga

Siseõu on väike, kuid õdus

Vanaema veinikeldris askeldamas

Kilingi-Nõmme arhitektuuripärandi analüüs Ettepanekud mälestisteks ja miljöaladeks

Algus eelmises numbris

Ülalpool esitatud parimad näited nimetatud hoone tüübist on säilinud valdavalt originaalis. Tänapäev on küll enamiku hoonete katused kaetud eterniidiga, algset on domineerinud olnud puitkatused (ilmselt enamasti laastu- ja pilpakatused, sellele viitavad arhiivifotod, ajastu traditsioon ning materjali suhteline odavus ja kättesaadavus). Paljud hooned on kaetud väljast TEP-plaadiga ja krohvitud või saanud endale silikaatvoodri. Nende puhul on tüübile iseloomulik välisilme ja tunnused kaotsi läinud. Ka sobimatud plastikaknad, välisüksed, fassaadimaterjalid jms on devalveerinud terve rea nimetatud hoonetüübi esindajaid.

Lisaks eelpool mainitud väikestele lihtsatele elamutele on I MS eelsest ajast meieni jõudnud ka rida suuremaid hooned. Neist võib väärtuslikemaks pidada Pärnu 51 paiknevat hoonet 1880. aastatest, mis on säilinud valdavalt originaalis, k.a tislertööna valmistatud dekoratiivsete kaunistustega uks ja sepistatud nurgikutega aknad. Hoone fassaadilahendus kahe uksega (ja asukoht peatänava ääres) viitavad, et tõenäoliselt oli lisaks elamule selles ka mõni äriiline lisafunktsioon. Samuti väärib tähelepanu pisut hilisem elamu Kirde 4, mis samuti paistab silma hästisäilinud originaalse välisilmega.

järgneb

Jaama 6

Järve 7

Pärnu 19

Pärnu 23

Pärnu 51

Pärnu 60

Pärnu 74

Pärnu 80

Kirde 4

100 aastat skautlust

1. augusti hommikul toimus maailmaskautluse 100. aastapäevale pühendatud skautide rivistus Kilingi-Nõmme. Üritus ise oli ülemaailmaline. Sellest kenast sündmusest tegi palju pilte Värdi Soomann.

Veel pilte: <http://tihemetsa.ee/2007/scout/index.htm>

Saarde läbi ajaloo prisma 93.

1933. a.

17. septembril lõpetas Voltveti Metsakoolis metsavahtide II lend – 20 meest. Metsakooli juhataja Alfred Auksmann sai Pärnu näitusel oma mitmesuguste metsakülvi ja istutamise viiside eest kõrgeima autasu – kuldauraha.

21. septembril asutati Naiskodukaitse Pärnu ringkond, kuhu kuulus ka Saarde ja Kilingi-Nõmme jaoskond.

9. oktoobril peeti Kilingi-Nõmme Tuletõrje seltsimajas vaimulik kõne teemal "Meie aegne üldine kriis ja selle lõpp piibli valgusel". Kõneles J. Sepp.

28. ja 29. oktoobril toimus kirikukatsumine, mille viisid läbi praost A. Grünberi ja õpetajad J. Reitagi ning H. Nuthi.

19. novembril õnnistati sel aastal kolmandat korda leerilapsi – seekord oli neid 20.

Alevi ühes suuremas ettevõttes – Saarde Põllumajanduslikes Tööstuse OÜ-s – rahvasuus Nõmme vabrikus – tehti aastaga järgmisi töid:

töötas 21 alalist töötajat ja saeti palke 2480 tihumeetrit, kedrati villa 20655 kg, purustati villaseid kaltse 5580 kg, jahvatati rukist, nisu, otra, segavilja kokku 2 188 160 kg, puhastati seemnevilja 144 770 kg ja vabriku elektrigeneraator tootis alevi majadele elektrivoolu 18 293 kilovatti. Tänavavalgustuse pikkus oli tol ajal 3 km.

Väiketööstusteks olid kopekivehas Regina (Pärnu 37), kaks limonaaditööstust, nõõri- ja köietehas Sfinks ning V. Endsingu pagaritöökoda (Pärnu 45). Veel töötasid (aadressid vana numeratsiooni järgi):

J. Kuninga pagariäri – Pärnu 36;

J. Vabriti parkimistöökoda – Pärnu 48;

J. Eskusoni nahatööstus – Kiriku 10,

J. Juhansonini aurujõul töötav Rinnaku nahatööstus;

J. Nurga riidevärvimistööstus – Kiriku 15;

J. Martinsoni puutööstus – Murd 4 (praegu Nõmme ja Kooli tn nurgal);

K. Eskusoni puutööstus – Kiriku 20;

R. Reilandi uuritöökoda – Laada 10;

J. Jakobsoni mehaanikatöökoda – Kiriku 13;

K. Mägi kirstutööstus – Kiriku 5;

L. Hansbergi sadulsepatöökoda – Pargi 4;

J. Tamburi kirstutööstus – Kiriku 17;

N. Jakobsoni mehaanikatöökoda – Järve 13;

M. Pakhi limonaaditööstus – Pärnu 6;

A. Taltsi kingsepatöökoda – ?;

J. Kurruti rätsepatöötuba – Raba 13;

M. Lensmenti kudumiskoda – Järve 4;

V. Siibergi fototöökoda – Kiriku 12;

M. Otsaveli trükikoda-kauplus – Pärnu 46;

K. Aviksoni fototöökoda – Kiriku 7;

J. Tombergi rohu- ja värvikauplus – Pärnu 38;

H. Mitti riide- ja nõudekauplus;

J. Lelle peenviinakauplus – Pärnu 25;

Laada tänav

J. Rosenbergi jalatsikauplus – Kiriku 6;

V. Lilienblati raamatukauplus – Kiriku 8;

J. Mikalai viinakauplus – Pärnu 39;

L. Renniti liha- ja vorstikauplus – Pärnu 30;

N. Paltmanni koloniaalkauplus – Pärnu 31;

P. Kiilase valmisriiete kauplus – Pärnu 36;

M. Krimmi valmisriiete kauplus – Pärnu 63;

H. Tamme jahu- ja viljakauplus – Pärnu 53;

A. Oissaare seemnekauplus – Pärnu 109.

Ägedatest nakkushaigustest põeti Kilingi-Nõmmes 1933. a. 5 korral sarlakeid.

Alevi heakorrale kulus 1000 krooni, haridusele 2000 krooni, hoolekandele 2000 krooni, tervishoiule 200 krooni.

Tulud maksudest olid 12 000 krooni, vara kasutamisest 1000 krooni, rahandusoperatsioonidest 1000 krooni ja puhaskasu ettevõtelt 1000 krooni.

Jääb pooleli

OLEV PAUKSON

Tihemetsa II Kodukandipäevad

MTÜ Tihemetsa Päevakübar pidas järjekordset kodukandipäeva. Meie eesmärk on olnud kogu piirkonna pidu maha pidada. Teised kodukandipäevad kuulutas avatuks Tõlla küla juurtega Erna Gross. Tema sõnavõtt koosnes kolmest loost. 1. lugu Tihemetsa ajaloost. 2. lugu Tihemetsa elu-olu ja 3. lugu Tihemetsa haridusest. Kuna üritus oli pisut pärast rukkimaarjapäeva, siis toonitas sõnavõtja, et see aeg on andide toomise, kaubitsemise ja meelelahutuslik aeg. Looduses vesi jaheneb, konna suu jääb kuivaks ja õuntele tuleb maitse.

Värvilise bukleti Tihemetsast olid trükiküpsiks kokku pannud Salme Haavik ja Tiina Kuum.

Tihemetsa Põhikooli poolt

tervitasid kohaletulnuid Tiia Hermani laululapsed.

Avatud oli mitu näitust. Sel aastal oli väljas kogu Volde- mar Randma makettide kogu, mis on õnnestunud säilitada. Külalisteraamatus oli kirjas noore tulevase arhitekti kiitus tehtule.

Olev Paukson pakkus vaatamiseks kogutud fotosid piirkonna ajaloost.

Erika Siivesti maale nägid paljud esmakordselt. Tulevased kunstnikud Tihemetsa lasteaiast olid toonud vaatamiseks joonistusi läbi aegade. Salme Grossi lapitekid meenusid tublit käsitöömeistrit.

Möödunud aasta oli savitööde ja Peet Vallaku teemaline. See aasta oli portselaniringi tööde ja Tihemetsast laia maailma rännanud kirjaniku

Kaarel Kallaku teemal. Kirjanikku tutvustas raamatukogutöötaja Tiina Kuum.

Meie tublid noored näitlejad astusid üles seekord Kallaku "Valle aeg" dramatiseeringuga, mille seadis näidendiks Elsa Teder, õpilasi juhendab Ülle Meeras.

Oli tore päev, arvasid osavõtjad, kes jätsid oma tänu külalisteraamatusse: viidi läbi mitmeid võistlusi, söödi suppi ja lõbusaim osa oli Kilingi-Nõmme linetantsijatelt, mis pani jalad liikuma ka härasmestel. Pärast treeningut mängis ja laulis Tihemetsa viistlane Ahto Juhkam tantsuhuvilistele.

Tihemetsa Päevakübarad tänavad kõiki kohaletulnuid ja Saarde vallavalitsust abi eest.

Fotod:
VÄRDI
SOOMANN

Mis on uut algaval kooliaastal?

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Osaliselt on remonditud algklasside maja ja täielikult suure maja uus osa, arstikabinet, arvutiklassi serveriruum ja koridorid.

Uus ajalooõpetaja Helle Berg; tööle tuli tagasi inglise keele õpetaja Ly Lünekund.

Kümnendatel klassidel koostöös lasteaiaga on võimalus tutvuda lähemalt kasvatusmeetoditega.

Rohkem kui varem räägitakse sel aastal gümnaasiumis uuriva õppetöö rakendamisest.

Koolihoone 50. aastapäev

Viis aastat tagasi saadi uue koolimaja projekt ja ehitus võis alata. Pärnu ehituse ja re-

Vastu juubeliaastale

105-230-320

Tihemetsa Põhikoolile on saabumas juubelisügis. Ei teagi, missuguseks juubeliks valmistuda, sest tähtsimeid, mida tähistada võiks, on kogunisi kolm.

• **1902.a** alustasid Väljaküla külas õpilased koolitööd Voltveti kaheklassilises ministeeriumikoolis- tuliuues koolimajaks projekteeritud hoones. Õpilaste tegemisest ja koolielust üldse just selles majas räägib ka väliseestlase Kaarel Kallaku mõned aastad tagasi kirjutatud raamatuke "Valle aeg".

Seega esimene tähtne on 105 aastat Voltveti kaheklassilise ministeeriumikooli algusest.

• **1777.a**, seega 230 aastat tagasi alustas tööd Voltveti mõisakool. See oleks teine tähtne.

• **1687.a** pandi Saarde kiriku juures Rootsi kuninga Karl XI korraldusel tööle kool pärisorjade jaoks. Sellest saab tänava 320 aastat. Viimatini metatu kohta võiks küll öelda, et see tähtne tähistab hariduselu algust Saarde vallas. Aga üks Tihemetsa koolgi ole üks Saarde valla kool.

Seega juubeliaasta 105-230-320!

Kool alustas juubeliks valmistumist varakult. Juba 2006.a sügisel otsustasime kirjutada Hasartmängumaksu Nõukogule projekti, et saada raha kooli muuseumitoa avamiseks. Saime eitava vastuse. Proovisime ka KIK-i kaudu

projektirahasid taotlema. See- gi kord tulutult. Eestlane on väidetavalt jonnakas. Mõtet me maha ei matnud ja kooli oma vahenditest sai asi lõpuks teoks. Kooli muuseumituba kui ruum on valmis! Sobiva mööbli selle sisustamiseks leidis Interneti-kaubanduse kaudu ajalooõpetaja Marju Sepp. Eksponaatide kogumine-kor- rastamine käib ja pidustuste ajaks tahame sellegi paika saada.

2006.a sügisel saime tänu Saarde valla toele kooli saali uued kardinad. Tänavu su- vel sai saal ka kena remondi. Tänu valla abile on 1.septemb- riks loodetavasti aulas ka tu- liuued toolid. "Loodetavasti" sellepärast, et viivituse võib tekitada tarnija, mitte tellija.

Nii muuseumituba (mille kavatseme ristida Aja toaks) väljaehitamise kui ka saali remondi eest võlgne suurend tänu FIE Raivo Tõnissonile.

Juubelivääriliselt on tööd teinud ka Tihemetsa Põhikoo- li õpetajad. Alates sellest sügi- sest ei ole meie koolis ühtegi erihariduseta õpetajat. Juu- nikuus lõpetas Tartu Ülikooli avatud ülikooli kaks Tihemet- sa kooli õpetajat: Marju Sepp bakalaureusekraadiga ajaloo õppekava ja Kadri Karon sama kraadiga kasvatusteaduste õp- pekava. Marju Sepp jätkab sü- gisest õpinguid Tartu Ülikooli magistriõppes ajaloo õppekava riigieelarvelisel kohal.

Jätkuks tublisse kooli ka tublisid õppureid!

AITA MATSON
Tihemetsa Põhikooli
direktor

Tali Põhikool

Tänavu alustab Tali Põhi- koolis õppetööd 59 õpilast, õpe- taja on 12. Esimesse klassi läheb 6 poissi-tüdrukut.

2007/08. õppeaasta on juu- belirohke: 1. septembril 1957. a., seega 50 aastat tagasi ava- ti praegune koolihoone, aga haridust hakati Talil andma juba 145 aastat tagasi.

Tali Põhikooli maja avamisest möödus 25. augustil 50 aastat. 1957. aasta 31. augusti ajale- hes "Nõukogude õpetaja" kir- jutus tuntud ajakirjanik Fe- licks Leet sellest nii:

"Möödunud pühapäeval täitus Kilingi-Nõmme rajoo- ni Tali külanõukogu töötajate ammune soov: avati Tali 7- klassilise kooli uus hoone.

mondi kontori süü läbi ehitus- tööd mõnevõrra venisid, kuid nüüd on siiski nii ehitajate kui ka lastevanemate - Stalini- nimelise kolhoosi liikmete - ühi- se jõupingutuste tulemusena koolimaja lõplikult valmis ja tuleb öelda, et see on päris hästi ehitatud. Riiklik komis- jon võttis koolimaja ehitajate- vastu hindega "hea". Koolima- jas on 7 klassiruumi, füüsika ja keemia laboratoorium, pio- neeride tuba, õppevahendite kabinet, raamatukogu ja tei- sed vajalikud ruumid.

Uus koolimaja sisustati uhiuue inventariga ja rajooni täitevkomitee poolt määrati suured summad õppevahendi- te muretsemiseks.

Tali 7-klassilise kooli uue hoone pidulikult avamisel üt- lesid tänusõnu nõukogude või- mule õpilased, nende vanemad ja pedagoogid".

GITHA võimlejate suvelõpp Saaremaal

Eesti spordiselts "Kalev" kor- raldas oma seekordsed va- bariiklikud võimlemispäevad Kuressaares. Üritus, mis seni- ni üle tosina aasta toimunud Pärnus, tõi suvisele Saare- maale kokku 350 võimlejat vabariigi eri paigust.

Päevade kavva kuulusid esi- nemised linna väljakutel, rongkäik ning festival, kus võimlemisrühmi hindas žü- rii. Treenerid - juhendajad said oma oskusi täiendada koolitusseminaridel, kus ja- gati nõuandeid palli- ning akrobaatikatreeninguteks. Meie võimlemisklubi GITHA (juhendajad Eha Smolina ja Margit Schmidt) pea 30 võim- lejat astusid tänavaesinemiste raames publiku ette erinevate võimlemisvahenditega, suu- red tüdrukud olid koostanud showkava.

Enne festivalipäeva jõud- sime paar tundi mõnuleda Rütli SPA-s, kus piletihin- nad võimlemispäevadest osa- võtjatele

kenasti taskukohased olid. Uudistada jõuti Kuressaa- re lossi ja tutvuda linnaga. Ööbimine-toitlustamine oli võõrustajate poolt Saaremaa ühiskõnnuasiumis väga hästi organiseeritud, alates maits- vatest söökidest ja lõpetades laste turvamisega. Vägeva elamuse pakkusid Saaremaa gümnasistid kabaree-etendu- sega, mis on teostatud kooli programmõppe liinis ning kõik sinnapuutuv (idee, tantsuka-

vade koostamine, kostüümid, rahakate, etendused) õpilaste endi tööga sündinud. Kahe- osaline etteaste, mis vältas pea kaks tundi, päädis igihal- ja Kankaaniga, laval poolsada kena neidu-noormeest, kes jaksasid pika tantsu veel kaks lisakorda publikuni tuua.

Festivaliesinemised žürii ees läksid väikeste apsudega, nii ei saanud meie rühmad tunnustusauhindu, küll aga žüriiliikmete kiituse. Nimelt selle eest, et oleme vahendiga võimlemisele truuks jäänud, ehkki see kahandab eduvõima- lusi vahendita kavu esitajate seas. Kuid juba novembrikuus toimuvad Eesti MV rühm- võimlemise vahendikavades ning laste- ja noorteklassis võistlemine on GITHAL päe- vakorras.

Saaremaalt naasime aga heade muljetega. Külastada jõudsime veel Kaali meteoriid- dikraatreid ning vahvat Maasi maalinna. Sealne suveniiride- ga kauplev müüjaproua osu- tus koguni kunagiseks Saarde valla elanikuks. Ahjusoojad saare leivad kotis, asusime viimasele "merereisile".

Aitäh rahulik-lahkele bus- sijuhtile Olevile, lapsevanema- tele Ulvale ja Kristile.

Kallis, kuid kasulik võim- lemisreis sai teoks tänu Pär- numaa Spordiliidule ja meie toredale Saarde Vallavalitsu- sele.

Reisijuht MARGIT SCHMIDT

Veelikse küla Jõgevamaal Maapäeval

17. augusti hommikul kogu- nesid Pärnumaa delegatsiooni liikmed Pärnu hotelli ees, et alustada sõitu Jõgevamaale, kus toimus VII Maapäev. Jõ- gevamaa on ka Kalevipoja te- gude maa. Delegatsiooni juht oli Krista Habakukk. Pärnu- maa delegatsiooni kuulus 22 inimest. Meie delegatsiooni vastuvõtt toimus Äksi kiriku juures, kust edasi suundus meie tee Tabivere vabaajakes- kuse juurde, kus sai istutatud ka Pärnumaa delegatsiooni poolt pärnapuu. Samal päeval istutati Jõgevamaale kokku 15 pärna, iga maakond istu- tas oma puu.

Tabivere vallas edasi sõites põikasime sisse Koogi külla, kus toimus augustikuus jär- vemuusika kontsert. Edasi viis meie tee Juula külla, kus meile näidati kahte iluaeda. Kuna meie aeg oli tihedalt

sisustatud, ei saanud me igal pool olla nii kaua, kui tahtsi- me.

Elistvere külas saime hu- vitava kogemuse osaliseks - külastasime loomaparki, kus eksponeeritakse Eestis elanud ja elavaid loomi neile võima- likult omastes tingimustes. Seal edasi, enne vastuvõttu, suundusime Udu turismitallu, kus oli Pärnumaalaste ööbimi- ne.

15 maakonna delegatsiooni- de vastuvõtt toimus Kuremaa lossis. Meid tervitas Jõgeva maavanem, põllumajandusmi- nister, riigikogu esimees ja riigikogu liikmed. Välja kuuluta- ti Aasta küla 2007, kelleks sai Kuhjavere küla Viljandimaalt. Öhtust kultuuriprogrammi alustati etendusega „Lible tegi...“, muusikalise poole eest hoolitses Jõgevamaa tant- suansambel „Teine mees“.

18. augustil osalesin pas- siivsete külade äratamise töögrupis Kasepää. Meie töö- grupi mõttetalgut külastas ka Eesti Vabariigi president Too- mas-Hendrik Ilves. Kasepää toimus ka III Kalevipoja Kala- ja Veefestival, kus Vabariigi president osales.

19. augustil toimus Kure- maa lossis Käsitöömeistrite päev, kus iga maakonna lau- taga müüdi külades valmis- tatud käsitööd. Toimus ka forum Eesti Ettevõtlik Küla Euroopa Liidus, kus Maapäe- va delegatsioonid kohtusid riigikogu liikmetega. VII Eesti Külade Maapäevad toimuvad kahe aasta pärast Tartumaal.

Toimus ka kultuuriline kok- kuvõte Maapäevast läbi Kale- vipoja pilgu. Kalevipoega abis- tasis Lible ja Siil.

AIMI KOLLAMAA

Kuhu minna meie linnas

Kuhu iganes, aga mitte klubisse, kus pärast välisfassaadi remonti jätkub remont laval.
Loodame, et oktoobriks on meie klubi tervenisti nagu uus!

Tervitus leheneegritele ja kaaslinlastele!

Täna teeks juttu teenindustest. Kuigi tänapäeval on võlusõnu tänan-palun sageli kuulda, siis vahel öeldakse ikka päris kröbedasti, umbes "Mis sa loll maamutt tuled, kui ei oska linnapoest asju üles leida".

Tahaks öeldagi Kilingi-Nõmme sidelastele suured tänud alati heade sõnadega vastuvõtivatele näitsikutele, ja kui Päikesekiir Malle Allikivi veel tagatoast tuleb, on terve pool linna päikest täis. Neiud,

naised pangas, Edus, lillepoes, Sinilinnus, kõigile päikest ja ikka kannatlikku meelt! Sinilinnus muidugi herra Sassile ka. Tore on, kui ei kuule halbu sõnu.

Perearstidele samuti tänusõnad ja kiirabile, ikka saab abi!

**PÄIKEST KÕIGILE!
TEIE TÄDI MAALI**

Õnnitleme

septembrikuu eakaid sünnipäevalapsi

MEETA RIIS	100
ELLA SUGA	91
AUGUST JAKOBSON	91
SALMA PIKKOR	91
ALMA KUUSK	89
SINAIDA UINT	
MEETA TEEARU	87
LYDIA MANGO	86
HELDI RANDNA	80
HELJU PAUKSON	75
LEILI ARUS	
TOIVO KIRSI	70
JUTA PÄRNA	
LINDA PRIILINN	

Uued vallakodanikud

MARLON SAU	30.07.2007
KERT MÖTTUS	10.08.2007

Õnnitleme vanemaid!

Mälestame lahkunuid

EVOLD KÖÖSEL	19.01.1933 – 21.08.2007
ANNA SILD	29.03.1915 – 25.08.2007
HEINO KULL	04.07.1943 – 25.08.2007
ERVALD PÄRNA	18.10.1930 – 28.08.2007
HEINO REBANE	21.07.1925 - 29.08.2007

Leitud prillid!

Kodanik, kes kaotas Jäärjas seenel või marjul käies oma prillid (miinus), saab need kätte Jäärja metskonna kontorist.

Ostame elamiskõlbliku maja Saarde vallas hinnaga kuni 750 000 kr.

Tel 522 2093

Võtan üürile üheks kuuks Kilingi-Nõmmel või lähiumbruses korteri või maja. Korteri võib olla möbleeritud/möbleerimata. Oodatud on kõik pakkumised.

Tel 53 738 761 Tiit

Kingitus juubilarile

Peatselt 100-aastaseks saavale Meeta Riisile Tõlla külast kinkis Saarde vald kurepesa!

Palju õnne juubilarile ka Saarde Sõnumite poolt!

Töömahu pideva kasvu tõttu otsime oma meeskonda avatud suhtlemise ja hea kogemustepagasiga

ELEKTROONIKATOODETE MONTEERIJAJD

kelle tööks on elektroonikatoodete koostamine.

Töö eeldab tehnilist taiplikkust, kiirust, täpsust, püsivust ja head nägemist.

Ettevõtte pakub

- Kaasaegseid töötingimusi
- Head ja ühtset kollektiivi
- Stabiilset tööd ja töötulemustest sõltuvat tasu alates 31 krooni tund
- Võimalust kasutada Tervise Paradiisi teenuseid
- Väljaõpet kohapeal
- Tööd ühes vahetuses 8.00 - 16.30

Konkursil kandideerimiseks palume saata CV hiljemalt 30.09.2007 a. e- postil nele.zaitsev@note.ee või aadressil Note Pärnu OÜ, Laki 2, 80010 Pärnu. Lisainfo tel 44 51 930 või GSM 53 436 450

NOTE Pärnu OÜ on rahvusvahelise kontserni NOTE AB tütarettevõtte. Ettevõtte peamiseks tegevusaladeks on elektroonikatoodete koostamine ja EMS teenuse pakkumine.

NOTE
THE EMS PARTNER

„Vanaturu Äri“ ostab ja võtab müügile

hõbedast lauanõusid, hõbedast nuge-kahvleid-lusikaid, kuld- ja hõbemünste, vanu postkaarte ja fotosid (enne 1950.a.), vanu nõusid (Kuznetsow, Willeroy, Meissen, Arabia, Langebron, Melesk), ordeneid, medaleid, vanu koolimärke (KN keskkool, Tihemetsa Metsakool-Tehnikum, „Partsi“ kool).

Turuplats 1
Telefon 449 2104

Oleme avatud
E-L 10.00-14.00

Lugupidamisega OÜ VANATURU

Saarde Sõnumid

REKLAAMIHINNAD

Reklaampind: 2 kr cm².
Hinnale lisandub 10% kujundustasu.
Kordusreklaamile 10% hinnasoodustust.
Reklaam esiküljel: hinnalisa 100%.

Lisateenused:

reklaamfoto – pinna maksumus + 50%,
reklaamtekst – pinna maksumus + 150 kr masinakirjalehekülg

Hinnad mitmendikes:

1/128	31 x 20,5	mm	17.20
1/64	31 x 44	mm	33.40
1/32	64,5 x 44	mm	67.20
1/16	64,5 x 91,5	mm	134.30
1/8	132 x 91,5	mm	268.65
1/4	132 x 186	mm	537.30
1/2	264 x 186	mm	1074.65
1/1	264 x 375	mm	2144.00

Hinnad antud ilma kujundustasuta.

Reklaame ja kuulutusi võetakse vastu Saarde vallavalitsuses E-R kell 8.00-16.30
Info tel. 449 0134, 5645 5426

Saarde Sõnumid

Väljaandja: Saarde Vallavalitsus
Tel. 449 0135 www.saarde.ee

Toimetaja: Kalle Kiipus
tel: 5691 5098
449 2509
e-post: kalle@livonia.ee

Korrektor: Virve Martoja

Kulutuste vastuvõtt:
Saarde vallavalitsus, E-R 8-16.30

Kujundus ja trükk: Hansaprint
tel: 443 3309
www.hansaprint.ee